

**Gennemførelse af en
Strategisk Miljøundersøgelse
i h. t. § 8 i egnsudviklingsloven
(Raumordnungsgesetz)
for en tysklandsdækkende
central egnsudviklingsplan
for beskyttelse mod
oversvømmelsesrisici**

– Miljørapport –

Status pr.: 28.09.2020

Bestilt af

Forbundsministeriet for Indenrigsanliggender,
for Byggeri og Hjemstavnsforhold (BMI)
samt

Forbundsinstitutet for Bygge-, By-
og Territorialforskning (BBSR)

Bearbejdelse ved

bosch & partner

herne • münchen • hannover • berlin

www.boschpartner.de

6 Almént forståeligt sammendrag

Den landsdækkende egnsudviklingsplan for beskyttelse mod oversvømmelsesrisici indeholder planlægningsmæssige fastlæggelser i form af målsætninger og principper indenfor egnsudviklingsområdet. Disse sigter mod en minimering af risici for oversvømmelser i Tyskland, hvilket betyder, at skader p. g. a. oversvømmelseshændelser skal minimeres.

Gennemførelsen af disse planlægningsfastlæggelser kan medføre påvirkninger af miljøet – og her af mennesker som et beskyttelsværdigt gode incl. den menneskelige sundhed samt dyr, planter, biologisk diversitet, arealer, undergrunden, vand, luft, klima og landskaber samt kulturværdier og andre materielle værdier. Disse påvirkninger samles ofte under ét i form af termen virkninger på miljøet (Umweltauswirkungen).

Nærværende miljørapport skal afdække og vurdere positive og negative virkninger på miljøet. I evalueringen indgår de gældende miljørelaterede målsætninger. Evalueringen med inddragelse af disse miljømålsætninger indikerer, om den pågældende planlægningsmæssige fastlæggelse supporterer eller snarere er til hinder for miljømålsætningen. Disse miljømålsætninger er først og fremmest indeholdt i følgende centrale love: Naturbeskyttelsesloven (Bundesnaturschutzgesetz), vandressourceloven (Wasserhaushaltsgesetz), immissionskontrollen (Bundes-Immissionsschutzgesetz), byggeloven (Baugesetzbuch), jordbundsbeskyttelsesloven (Bundes-Bodenschutzgesetz), klimabeskyttelsesloven (Bundes-Klimaschutzgesetz) samt forbundsregeringens bæredygtighedsstrategi.

For at kunne evaluere virkningerne på miljøet er der grundlæggende altid behov for en status på de faktiske miljøegenskaber i territoriet, som planen vedrører – dette m. h. p. at have basis for at kunne sammenligne miljøtilstanden, som den formodentlig vil udvikle sig i tilfælde af, at a) planfastlæggelserne omsættes til praktisk handling eller b) planen ikke gennemføres.

En miljøundersøgelse behøver kun at være så konkret som indholdet og detaljeringsgraden af den plan, der skal undersøges. Af den grund skal den nævnte status heller ikke afdække tilstanden af alle arealer, som der kunne blive tale om i forb. m. gennemførelsen af planfastlæggelserne. I stedet anvendes arealkategorier med landsdækkende territorialoplysninger. Arealkategorierne fortæller noget om, hvilke miljøegenskaber et areal har. Ekesmpler på sådanne arealkategorier er naturfredede områder, beboelsesområder, vandløb eller agerjord / dyrkningsområder.

Planlægningsfastlæggelsernes virkninger på (læs: forandringer af) miljøet skønnes og vurderes gennem en trininddelt miljøundersøgelse. Denne dokumenteres for hver planlægningsfastlæggelse i form af et bedømmelsesark.

Samlet set kan det siges, at miljøvurderingen i første omgang (trin 1) består af en bedømmelse af, om den pågældende planfastlæggelse har potentiale til at påvirke de beskyttelsværdige goders tilstand. Svaret på dette kan være ja eller nej.

Hvis svaret på trin 1 er ja, er trin 2 så et skøn af, hvad virkningerne på de beskyttelsesværdige goder (ty.: Schutzgüter) vil være. Det overordnede spørgsmål er, om planfastlæggelsen vil medføre en positiv (↑), negativ (↓), såvel en positiv som også en negativ (↑↓) eller slet ingen (○) forandring af det pågældende beskyttelsesværdige gode. Planfastlæggelserne munder for det meste ikke ud i, at der sættes nye byggeprojekter i gang el. lign. I og med, at planfastlæggelserne kun 'styrer' projekter eller anvendelsesformål, sættes udviklingen, som vil(le) blive påvirket af planen, i forhold til (op imod) udviklinger og miljøpåvirkninger, som ville ske alligevel, uanset hvad. Dette gælder grundlæggende også for forandringer, som der må regnes med i kraft af klimaforandringen.

På trin 3 foretages så en prognose og evaluering af de ufordelagtige miljøpåvirkninger, som de enkelte planfastlæggelser vil medføre. Om trin 3 af en miljøundersøgelse gennemføres, afhænger af en række forudsætninger.

Resultatet af undersøgelsen af de 23 planfastlæggelsers virkninger på miljøet viser, at enkelte planfastlæggelser kan have såvel positive som også negative miljøpåvirkninger. Det kan variere meget, hvor kraftigt de enkelte beskyttelsesværdige goder vil være berørte.

Alt i alt kan der ganske overvejende forventes positive miljøpåvirkninger m. h. t. de enkelte beskyttelsesværdige goder. Resultaterne fremgår samlet af tab. 40 for så vidt angår de respektive beskyttelsesværdige goder.

Tab. 1: Fordeling af berørtheder af de enkelte beskyttelsesværdige goder gennem planfastlæggelserne (i absolute tal og i %)*

Berørthed	Beskyttelsesværdige goder									
	Men-nesker	Dyr, planter, biologisk diversitet	Arealer	Jord-bund	Vand	Luft	Klima	Land-skab	Kultur-værdier	øvrige materi-elle værdier
↑	20 (87%)	17 (74%)	15 (65%)	12 (52%)	19 (83%)	16 (70%)	16 (70%)	17 (74%)	18 (78%)	19 (83%)
↓		1 (4%)	4 (17%)	2 (9%)		3 (13%)		1 (4%)	2 (9%)	
↑↓	1 (4%)	3 (13%)	2 (9%)	7 (30%)	2 (9%)	1 (4%)		3 (13%)	1 (4%)	2 (9%)

* Procentoplysningerne relaterer til planfastlæggelsernes grundlæggende samlede hele. I og med, at planfastlæggelsernes virkninger ikke altid medfører forandringer/virkninger for de beskyttelsesværdige goder, kommer resultatet ikke altid op på 100 %.

I forb. m. opstillingen af planudkastet undersøgte forskellige alternativer for planfastlæggelserne på samrådsmøder med forskellige aktører fra centraladministrationen og fra del-staterne. Planudkastet, som ligger til grund for miljørapporten, indeholder allerede de bedst-mulige fastlæggelser og formuleringer, som er nødvendige for at opfylde planens mål-sætninger. Alle fastlæggelses- eller formuleringsmæssige alternativer, som var blevet over-vejet dérud-over, blev forkastet i forb. m. planopsætningsprocessen.

Decideret tekniske processer vedr. emnet estimering af miljøvirkninger samt evaluering af sådanne skøn er kun blevet anvendt for enkelte planfastlæggelsers vedkommende. Det er f. eks. dem, for hvilke trin 3 i miljøundersøgelsen er blevet gennemført. I disse tilfælde af-dækkedes ved hjælp af eksisterende geodata i første omgang egenskaberne af de beskyttelsesværdige goder i virkningsområdet, som vil være berørte af planfastlæggelserne. Som opfølgning på dette afdækkedes og vurderedes de resulterende forventelige påvirkninger eller konflikter. Dette skete med udgangspunkt i processer, som støttes af et geo-informationssystem.

Vanskeligheder i forb. m. opsamling og sammensætning af de nødvendige oplysninger til miljørapporten kan optræde p. g. a. det høje abstraktionsniveau for nogle af planfastlæggelserne, idet der her ofte kan være mange muligheder for konkretisering og fortolkning. Derfor kan årsagerne til mulige miljøeffekter kun konkretiseres vagt, og de hermed forbundne miljøpåvirkninger kan kun udledes i grove træk. Følgelig kan også arten og intensiteten af disse miljøeffekter kun estimeres groft. I sidste ende kan man således for nogle fastlæggelsers vedkommende ikke fremsætte konkluderende udtalelser om den negative betydningssvægt af enkelte virkninger, men blot konstatere, at enkelte beskyttelsesværdige goder vil blive berørt, samt pege på en tendens i positiv eller negativ retning.

Det kan ikke kategorisk udelukkes, at en plan vil medføre uheldige og uønskede miljøpåvirkninger for enkelte beskyttelsesværdige goder, som vedrører et nabolands territorium. De virkningsrelaterede sammenhænge i en egnsudviklingsplan kan imidlertid kun estimeres og anslås på et teoretisk niveau. Således vil det snarere være usandsynligt, at der vil være betydelige negative virkninger på miljøet i nabolandet.

Ifald det i forb. m. de mere detaljerede miljøvurderinger på niveauer 'nedstrøms' i processen viser sig, at der vil være grænseoverskridende påvirkninger, ville der for disse planlægnings- eller godkendelsestiltag skulle gennemføres en grænseoverskridende hørings- eller inddragelsesprocedure.